

ADEVĂRUL ÎN LIBERTATE

ZIAR INDEPENDENT - EXPRESIE A OPINIEI
PUBLICE DIN JUDEȚUL CLUJ

ANUL II, NR. 276
JOI 27 DECEMBRIE 1990

4 PAGINI 1 LEU

În exclusivitate pentru cititorii

„Adevărul în Libertate”

Radu Ceantea: „Problema Transilvaniei este cea mai gravă problemă a României” (I)

— Cum este privită problema Transilvaniei în Parlament?

— Atunci cînd au început lucrările Senatului și cînd oțiva dintre senatori, nu mai mult de 3 — 4, am început să atragem atenția asupra Transilvaniei, noi, aceștia, am fost priviți cu foarte multă suspiciune, ca și cînd am fi fost niște agenți străini infiltrați în Senatul român. Zimboțe inocente însoțeau atitudinea noastră, de prea multe ori lumea ne judecă după felul în care ni s-a făcut reclamația în câteva gazete, evident antinaționale, din România, scrise în limba română sau profund textu din alte gazete scrise în limba maghiară. Încet, încet, prin politica pașilor mărunți, s-a putut constata că formațiunea politică cea mai sigură de sine din Senatul României este formațiunea ungară. Din primele săptămîni am suspectat această siguranță, am suspectat acțiunea lor de tip monolitic, am văzut în ce măsură se acționează în virtutea unei premeditări, a unui mecanism

U.D.M.R.-UL DOREȘTE, PRIN OGLINDIRE, SĂ FIE COPIA UNEI FORMAȚIUNI POLITICE DIN ȚARA VECINĂ

dinainte stabilit, pe cînd Frontul Salvării Naționale avea siguranța de tip bolșevic a celor care sînt mulți și, dacă sînt mulți cred că sînt și puternici. Încet, încet, această formațiune politică apărută în România după decembrie 1989, ca o sfidare chiar a democrației, a dovedit și continuă să dovedească faptul că dincolo de toate viclenile cu care înconjoară personalitățile cu mare influență în viața politică de azi a României, dorește, prin oglindire, să fie copia unei formațiuni politice din țara vecină. De altfel, toate partidele politice ungurești care au apărut în România, mai nou Partidul Democrat Creștin Maghiar, nu sînt altceva decît oglindiri mai mici ale formațiunilor politice din Ungaria. Totul este în așa fel

ghidat încît, la o eventuală conjunctură, să se poată unifica liniștit cu cele din „patria mamă”. Pe măsură ce timpul a trecut, această letargie față de problema Transilvaniei a fost modificată printr-un catalizator care a fost și Televiziunea Română, și gazetele care apar sub egida Frontului Salvării Naționale (pe drept, unele dintre ele insipide de la început).

... E CAPABIL SĂ SALVEZE ORICE NAȚIUNE, ÎN AFARĂ DE NAȚIUNEA ROMÂNĂ

— Sînteți de părere că F.S.N. este capabil să salveze națiunea română?

— Am mai spus-o și o repet: acest Front al Salvării Naționale este capabil, în momentul de față, prin atîta cît a dovedit pînă

acum, să salveze orice națiune, în afară de națiunea română. Există această lene și această joasă din partea Frontului Salvării Naționale de a recunoaște că este un partid naționalist român, în seusul în care naționalismul trebuie înțeles de la Bălcescu încoace, trecîndu-l prin cei mai mari poezii români, omul doprin al culturii române, Mihai Eminescu. Ei bine, dacă Mihai Eminescu a fost naționalist, avem obligația morală să-l urmăm, fără a atlege prin asta naționalismul așa cum ne-a fost nouă impus de ideologia sovietică prin filieră roșie, atunci cînd s-a încercat din nou distrugerea coloraturii naționale române în concertul fostului lagăr comunist. Revenind la presă, am fost realmente surprins să văd

N. TOMA

(Continuare în pag. a II-a)

CURSA DE

FORMULA I (ȘI REGELE)

La una dintre cursele hotărîtoare pentru stabilirea clasamentului Marelui premiu la automobilism pe anul acesta s-a întîmplat un lucru îndelung comentat. Favoriți erau francezul A. Prost și brazilianul A. Senna, acesta din urmă aflîndu-se pe locul I al clasamentului general. Dacă ar fi câștigat cursa, A. Prost s-ar fi apropiat de Senna, mărindu-și șansele de a-l întrece în final. E ușor să ne închipuim oță îndrăgire și dorință de a ieși învingător stăpîneau inimile protagoniștilor. Ce s-a întîmplat pînă la urmă? Datorită timpului mai bun realizat în întrecerea preliminară, A. Prost se afla la start într-o poziție avantajoasă. A pornit în

cursă, dar la prima curbă Senna, care venea din urmă, a intrat cu mașina în el, proiectîndu-l în afara traseului și anulîndu-l astfel șansa de a mai concura pentru locul întâi. Senna și-a motivat acțiunea afirmînd că Prost l-a tăiat calea, francezul s-a apărut spunînd că el n-a făcut altceva decît să-și urmeze traseul. Cel mai mulți comentatori au fost de partea lui Prost. Dar Senna și-a atins scopul, scoțîndu-l pe Prost din cursă, fără a fi socotit de toată lumea lipsit de sportivitate.

Valer CHIOREANU

(Continuare în pag. a III-a)

Mihai Tălpeanu: „PUTEREA INSEAMNĂ SĂ ȘTII SĂ-ȚI RECUNOȘTI GREȘELILE”

D.S.: Domnule ing. Mihai Tălpeanu, ați fost director la C.U.G., acum sînteți primarul, principala factor al puterii în Cluj-Napoca, adică de dumneavoastră depînd decizii vitale pentru oraș. În ultima vreme au existat în urbe și în întreaga țară, mișcări sociale (după opinia mea cu evidente tente politice), care au cîrut schimbări, care v-ar putea afecta...

M.T.: V-am mai spus că nu țin de acest scaun și de altfel nu fac politică. Țin ca în oraș să fie ordine și ca lumea să fie mulțumită. Dacă cineva dorește să-mi ia locul, pot pleca oricînd. Dar să știți că nu-l invidiez pe

cel ce rîvnește în acest post. Acura și aici puterea și exercitarea ei, în măsura adevăratului bun simț, este un mare risc. Anarhia este semnul sub care majoritatea oamenilor se plimbă sub soarele democrației.

D.S.: Foarte multe grupări politice sau politice, simpli cetățeni, cer demisia guvernului, a parlamentului, a domnilor Iliescu sau Roman...

Dorin SERGIIE

(Continuare în pag. a III-a)

MOMENT PURIFICATOR

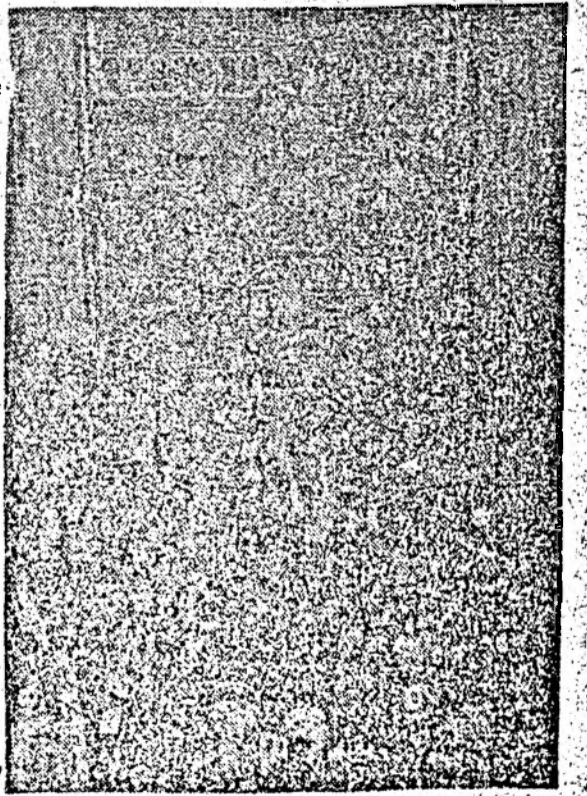
Peste nemulțumirile și protestele noastre, peste mizeria (incă) materială și spirituală a cetățeanului convins că adevărul, dreptatea, justiția socială continuă să rămîna departe de el, ninsoarea din dimineața și întreaga înaintea de amiază a zilei de 22 decembrie își așterne lîntoliul tăcut. Nu e lîntoliul morții, deși clujenii își evocă și în ziua aceasta părinții, frații, copiii, prietenii dispăruți în dramatica înclătăre anticomunistă și anticomunistă de acum un an și o zi. Este, mai curînd, lîntoliul purificator al naturii îngăduitoare cu omul de pe stradă, atît de zbuciumat. Fără a loza sentimentele, pîoasa aducere-aminte a celor dragi, la Cluj-Napoca ninsoarea abundentă, cu albul ei moale, mătăsoasă, a lăzbit să moderate, să doa o altă direcție patimilor atît de violente și condamnabile, dezlănțuite în alte părți. Veghea în perimetrul temporal, interzis circulației auto, pe locurile unde sîngele martirilor-eroi a curs, pe locurile unde vîgășii au stat față-n față cu victimele lor, continuă și în ziua aniversară a victoriei. E amiază, ninga torrențială, așa zice, e ora cînd, cu un an în urmă, foștii dictatori „și luau zborul” ca să

se zdrobească mal teribil de pămînt, ora cînd zecile de mii de clujeni umpleau străzile și piețele din centru așteptînd vestea, primind-o, îmbrăzîndu-se fără teamă în jurul tancurilor și TAB-urilor, în jurul militarilor înarmați dar prietenoși, așteptînd și ei clipa eliberării. În acea zi, vremea era și ea, de partea revoluției, ținea cu oamenii, nu-și stîrnise asprimile impotriva lor (de ce nu s-o fi strigat atunci și Iezina, perfect adevărată, „Si vremea e cu noi?”). Vremea e și acum cu noi, ne transfigurează, îndulcește puțin asprimea, duritatea cu care mîini conduse de indignare au acoperit cu vehemente texte „anti” vitrinele librăriei „Universității”, ale hotelului-restaurant „Continental”, ale Agenției de Voiaj C.F.R. Nu atît conținutul lozincilor (unele, simple injurii) neliniștite, cît grosimea și abundenta vopselelor folosite. Cu ce-au greșit lucrătorii respectivelor unități, obligați să trudească ore întregi la înlăturarea inscripțiilor care, dacă exprină o fierească (pentru unii) stare de spirit, nu face cinste nîmănuț, prin formulările împinse spre indecență? E cludat cum, în optica, unora, cultul morșilor se

transformă în contrariul său, în insultarea și profanarea acestui ceremonial, tocmai de cei ce-l susțin cu mai multă îndrăgire! Vezi noua distrugere sălbatică a unor coroane, la București, vezi agresarea unor persoane, proclamarea fățișă a uciderii altora, vezi reducerea primitivă, paranoică, a oricărui ceremonial, a oricărui situații la numitorul unic și obsesiv de manifestare „anti”.

Sub veșmîntul purificator al ninsoării din 22 decembrie, clujenii nu au ajuns atît de departe. Pe-o mare porțiune de asfalt, înlăturînd zăpada, ei au scris cu litere enorme: „Revoluția continuă”. E adevărat, revoluția continuă și trebuie să continue cu procedee superioare mișgălirii pe geamuri și pereți a unor lozinci, oricît de vehemente. Recent, o ordonanță a primului ministru, transmisă de ministrul Justiției, cheamă la cercetarea și trimiterii în judecată a tuturor celor vinovați de situația dezastruoasă în care a ajuns țara în anii dictaturii și care a timpus, cu pe o ultimă soluție, unanima ridicare a maselor, cu tragioul său corolar, numărul mare de victime. Căutarea, anchetarea și pedepsirea celor vinovați este, indiscutabil, o formă de continuare a revoluției. Să fie aplicată!

Dan REGREANU

Služba de Crăciun în Catedrala Ortodoxă
Foto: Radu S.

HOTĂRÎREA GUVERNULUI

Hotărîrea Guvernului României privind programul de lucru în perioada 31 decembrie 1990 — 2 ianuarie 1991.

Guvernul României hotărîște: Art. 1. Ziua de 31 decembrie 1990 este zi nelucrătoare, urmînd a fi recuperată.

Sînt exceptate de la prevederile alineatului 1 unitățile din industria alimentară și comerțale destinate aprovizionării populației cu produse agroalimentare precum și unitățile de alimentație publică în care se organizează sărbătorirea Revelionului, care vor avea program de lucru normal.

Art. 2. Zilele de 1 și 2 ianuarie 1991 sînt zile nelucrătoare.

Unitățile sanitare și farmaceutice vor lucra potrivit unui program stabilit de Ministerul Sănătății, care să asigure asistența sanitară a populației.

Unitățile de alimentație publică și unitățile comerciale destinate aprovizionării populației cu produse agroalimentare vor avea în ziua de 2 ianuarie 1991 program de lucru de duminică.

Art. 3. Nu beneficiază de prevederile art. 1 și 2 unitățile cu foci continue precum și alte unități a căror activitate nu poate fi întreruptă.

Art. 4. Recuperarea timpului de muncă lucrat de către angajații unităților prevăzute la art. 1, 2 și 3 urmează a se face eșalonat, în conformitate cu prevederile legale.

VIZITA EX-REGEIUI

Ex-regele României, Mihai de Hohenzollern, a fost pentru 11 ore și 27 de minute într-o vizită privată în țara noastră. Din secolțele transmise pe micul ecran și comunicatele de rigoare rezultă că marți 25 decembrie, la bordul unei aeronave particulare, care ceruse în prealabil aprobarea de aterizare pe aeroportul Otopeni cu pasageri fictivi, cu nume luate la întîmplare, a sosit pentru o vizită privată — cu scopul de a organiza o slujbă religioasă la mormintele bunicii de la Curtea de Argeș — ex-regele Mihai, însoțit de soția sa, Ana de Bourbon Parma, și fiica sa Sofia (cealaltă fiică, principesa Margareta, sosise în țară încă din 20 decembrie). La aeroport, suta ex-regelui s-a urcat în automobile ce-i așteptau, îndreptîndu-se spre Curtea de Argeș. Dacă la început autoritățile vamale și de ordine au dat dovadă de slăbiciune, reținînd doar pașapoartele care nu aveau vizele legale de intrare în țară, la Pitești, suta a fost returnată spre aeroportul Otopeni, de unde, la bordul unei aeronave AN 24, aparținînd Companiei TAROM, ex-regele Mihai și persoanele care l-au însoțit au părăsit România, miercuri 26 decembrie la ora 5 și 43 de minute, avionul românesc aterizînd la ora 7.20 GMT pe aeroportul Zurich.

COLINDE, COLINDE, COLINDE...

SĂRBĂTOAREA NAȘTERII DOMNULUI, ce perpetuează prin vigoare și prosperitate, spiritualitatea românească, și-a regăsit locul pe care-l merită și în spațiul școlii, acolo unde se cer descifrate și transmise simbolurile ce ne individualizează în rindul altor popoare.

La invitația domnului Jean Marie Clement din Corravillers (Franța), președintele Asociației de folclor internațional, ansamblul folcloric „Colindătorii” de la Școala nr. 5 din Cluj-Napoca — un ansamblu consacrat, multiplu laureat, pregătit cu competență și dragoste de doamna profesoară Mioara Indolean — a plecat într-un turneu în Franța, în orașele Guegnon, Epinal și alte localități, ca purtător al bogăției artistice a muzicii și tradițiilor populare românești, al mesajului nostru de prietenie și pace. Cu câteva zile înaintea plecării, copiii au prezentat întregul spectacol în fața profesorilor, părinților și fraților lor. Am ascultat cu bucurie colinde tradiționale (interpretate, unele, și în limba franceză). Am participat la veselia transmisă prin prezentarea obiceiurilor sorcovei și caprei, alăturându-ne urărilor de-a fi noi înșine mai buni și a ne bucura de belșug. Ne-am primit sufletul ascultând cântece patriotice, dintre cele mai frumoase ale permanenței românești pe acest pământ.

Michaela BOCU

COLINDA, LINGA... RAMURA UNOR NOSTALGII

Bănuiam că nu există inimă care să nu vibreze la lumina dumnezelăscă a pomului de Crăciun și la rezonanța unghi a colindelor. Nu bănuiam însă că acest străbun ritual poate avea ecouri atât de profunde — aproape dramatice — cum am receptat la pensionarii Căminului de bătrâni reuniți la cel dintâi brad colindat de când ei se află sub același acoperământ.

Sigur, prima sursă a emoției au constituit-o vocile cristaline ale copiilor din școlile generale nr. 6 și nr. 16, care au adus acestor buni și străbuni colinda lor plină de prosperitate și candoare. A fost apoi, versul de înaltă vibrație adus la poarta sufletului de vocea răscolitoare a inegalabilei actrițe Melania Ursu. Și a mai fost ofrânda celor care n-au ostenit să poarte la pomul bunilor necunoscuți daruri și cozonac după dătină. Colindă, vers și cinstire pen-

tru care bunii au mulțumit îndelung și au lăcrimat a mulțumire și recunoștință. Lângă lacrima bucuriei a căzut însă și-o alta, ce purta taină ascunsă: dorul după trecutele Crăciunuri petrecute în propriile case, alături de-ai lor. Fiindcă mulți dintre pensionarii cărora destinul le-a rezervat o bătrânețe departe de-ai lor fost-au și ei cândva „boieri mari”, înconjurați de soți sau soții, de copii și nepoți care făceau să răsună casa de voieșie. Și fost-au așuși și sănătoși și bucuratu-s-au de multă cinstire.

Nici aici, la cămin, nu sînt lipsiți de prea multe (mai ales în ultimul an), numai că sînt imens de triști și lăcrimează mult prea ușor. O lacrimă care doare.

Hai-deți, femei clujene, să îndulcim amarul acestei lacrimi. Ca și pe al altora, strecurate printre gene de adolescent sau copil.

În speranța unui consens, „Societatea femeilor din Cluj” vă așteaptă (în fiecare Joi, strada Eroilor nr. 16) gândul și fața.

Nușa DEMIAN

DE LA COPII PENTRU COPII

Cu inima deschisă către toți copiii clujeni și-au îndreptat gândurile membrii cercurilor artistice de la Clubul copiilor la deschiderea, duminică, în Parcul feroviarilor, a „Orășelului copiilor”. Înălțător au răsunat, pentru prima oară în acest loc, colindele noastre tradiționale și rugăciunea către cel Atotputernic, în roșirea curată a glasurilor de copii reuniți să celebreze împreună sărbătoarea Crăciunului. Deși pregătit în numai câteva zile, programul prezentat de micii artiști a demonstrat că la Clubul copiilor formațiile reprezentative se află oricînd în stare de competiție, fiind deci capabile să susțină spectacole antrenante și de calitate.

SĂRBĂTOARE DE IARNA CU TINERI

În agitația specifică apropierii oricărei sărbători, tinerii minunați au uitat pentru o zi vacanța și și-au îndreptat gândurile spre alții, cărora au vrut să le aducă un strop de senin. Este vorba de un grup de tineri, membri ai asociației „Junimea Vatra Românească”, lor alăturându-li-se cei de la Liga tineretului ortodox și de la Liga studenților basarabeji. Nu cred că are vreo importanță că îi cheamă Elena, Simona, Dragoș sau Mihaela. Esențial este altceva: au dorit să

le facă o surpriză copiilor de la Școala ajutoare. Și au reușit. Au avut și înțelegerea celor de la fabrica Feleaș și de la cooperativa Arta Jucării. Cu ajutorul primit, tinerii înimoși au reușit să împodobească bradul pregătit la școală pentru sărbătoarea Crăciunului și să împartă copiilor pachete cu dulciuri și jucării. În jurul bradului, după slujba religioasă, copiii și tinerii au cântat vechile noastre colinde.

★

În aceeași zi, glasurile lor tinere au răsunat și în camerele Căminului de bătrâni. Este greu să descrii fețele bătrînilor, care, pentru o clipă, s-au întors mult înapoi, într-o viață, poate, copilărie. Și tot ea atunci, glasurile lor firave au rostit cuvintele sfinte ale colindei.

Flavia SERGIIE

P.S.: Tinerii de la Junimea — Vatra Românească nu au ocolit sediul asociației tineretului maghiar Madisz, unde tinerii colindători au fost primiți cu căldură și simpatie.

DE CRĂCIUN ...

SI MAI BUNE ... Creștinii ortodocși din Parohia Ceanu Mare, toți cu bucuria adusă de zilele sfinte ale Crăciunului, sînt cu gîndul și fața alături de oameni mai necăjiți, bătuți de soartă. La îndemnul preotului lor, Vasile Rus, și sub direcția lui îndrumare, cenanii au adunat daruri de Crăciun pentru cei 110 locatari ai căminului de handicapați din Luna de Jos.

SI MAI RELE! Mare bucurie pentru liderii sindicali din Cluj-Napoca, în momentul în care, de la Ministerul Comerțului și Turismului, s-a anunțat că vor fi sprijiniți în procurarea cadourilor de Crăciun. Sprijinul a fost însă, din păcate, doar pe jumătate, și la propriu și la figurat. S-au acordat puține daruri, pe de o parte, iar pe de altă parte, obținerea lor s-a făcut incredibil de greu. Cei puși în postura de „Moși” au fost siliți să stea la 3-4 cozi succesive, cel puțin o jumătate de zi, la magazinul „Sora”, repartizat pentru obținerea „pușinului” cuvenit. Am văzut „moși” umilți, „moși” furioși, revoltați, mai ales că organizarea desfacerii nu s-a situat măcar la nivelul normelor de civilizație ...

L. EMIL

„Problema Transilvaniei...”

(Urmare din pag. 1)

cum unele gazete au început să devină, cel puțin în câteva numere, pe parcele mici tipografice, gazete ale „Vetrei Românești”, pentru că, să fie foarte limpede, în Senatul României eu reprezint mai cu seamă această organizație nepolitică, dar nu apolitică. Noi sîntem organizație nepolitică. Sînt dintre cei care conducem această organizație nepolitică în sensul în care aceasta nu dorește să ajungă partid de guvernămînt. Deocamdată. Dar dacă va fi nevoie, o vom face-o și pe asta! Dar sper să nu fie nevoie, pentru că încet, încet, se consolidează în Senatul României prin niște probe pe care le aduc liderii unguri care și uzurpă în fața întregii națiuni statutul moral pe care, de bine de rău, strămoșii lor l-au ridicat. Nu se poate spune că aici, în România ungară nu și-ar fi adus și ei obolul de sudoare, de muncă și de creativitate, dar niciodată mai mult ca acum n-a adormit în sinul liderilor maghiari pofta aceasta de a mai pune mîna o dată pe Transilvania. Și oricît de farisei ar fi, să fie limpede că asta vor! În Senatul României, așa cum se prezintă ei astăzi, parcă nu e înțelesă încă problema Transilvaniei, deși oameni din rîndul Frontului au devenit niște adevărați patrioți. Nu le dau numele, i-ați văzut de nenumărate ori prin luări de cuvînt, dar în continuare Televiziunea Română, din dorința de a se încadra într-o parcelă de timp anume stabilită, nu lasă să ajungă în casele oamenilor opinii multora dintre cei care îi indeamnă pe ceilalți să înțeleagă că și acum, ca și în urmă cu 50 de ani, în Transilvania este înfipt un cuțit și că este inadmisibil să se lucreze împotriva țării noastre, este inadmisibil ca părintele Laszlo Tokes să ne amenințe că va veni să mai facă încă o revoluție singeroasă în România! Iată, sîntem în decembrie, și spre România se îndreaptă o grămadă de ochi poticioși. Vor fi aniversări aproape zilnice. Cineva își închipule că se vor mai repeta greșelile din martie și pînă în martie în Transilvania. Nu vreau să ascund faptul că am spus în fața președintelui țării că ar trebui să-nțeleagă că problema Transilvaniei este cea mai gravă problemă a României. Nu problema economică ne interesează pe noi. Pe mine nu mă interesează care va fi valoarea leului. Nu mă interesează dacă se liberalizează sau nu piața. Eu nu doresc să mă-mbogațesc, și ca mine sînt foarte mulți. Nu vreau să fiu bo-

gat și să-mi lipsească demnitatea națională de română în țara asta! Vreau să fiu sărac, încă. Accept să fiu sărac, dar vreau să rămîn demn.

„NU-ȘI SPURCĂ PIEPTUL CU TRICOLORUL ȚĂRII NOASTRE!”

— Cum se face oare că nici Guvernul, nici Președintele nu iau în considerare nenumăratele apeluri și sesizări venite din Transilvania?

— E foarte greu să te apropii cu cuvinte nu de un om care este domnul Ion Iliescu, ci de o funcție, care este de Președinte al României. Nu-mi cereți să fac ceea ce au făcut și alții, să lovesc în acest om. Nu pot! Săptămînal, din ianuarie pînă-n martie, am trimis din Tg. Mureș, nenumărate mesaje și-am explicat la nivelul președinției, C.P.U.N.-ului de-atunci, modul cum se clădește în Transilvania scena unui război civil. Nu m-a ascultat nimeni, nici pe mine, nici pe alții. Dar să fie foarte limpede, provocarea ungurească asta a dorit, ca armata română să intervină în Transilvania împotriva minorității maghiare. În momentul în care s-ar fi ajuns aici, ar fi fost o jubilație ungurească în toată lumea. Nu s-a ajuns aici. Sînt îndurerat pentru unghiul aceea buni și drepti, oamenii de rînd, lucrători, oamenii normali, care sînt ademiniți, iată, de un an de zile, spre a se înrola în niște detașamente politice care sînt dinainte antiromânești și antinaționale. Sînt mulți unghiuri din România care nu scot drapelul tricolor românesc! La Alba Iulia a trebuit să meargă cineva să le pună în piept coarde cu tricolor celor care au fost din partea U.D.M.R.-ului. Nu-și spurcă pieptul cu tricolorul țării noastre! Oamenii aceștia sînt în fruntea țării! Zilele trecute ați putut observa siguranța de sine cu care Borbely Laszlo a cerut schimbarea numelor de străzi din Tg. Mureș, și, pe urmă, desigur, în toată Transilvania.

— Nu se supără nici ea firma unel poliții din Miercurea Ciuc să fie scrisă numai în limba română...

— Este un atentat feroce împotriva limbii române. Apoi, oamenii care sînt în Parlamentul României, liderii aceștia unguri, stau așt de bine la fotolii ca și cum ar fi în Parlamentul Ungariei și sîrbesc interese străine națiunii prin foarte multe viclenii ale lor. Nu înțeleg cine vrea să vină țara! S-a putut vedea și la Alba Iulia ce forță sîntem.

Divizia „A” de fotbal RETROSPECTIVA TURULUI (II)

Doar începutul a fost ușor ezitant, cu o „remiză” în primul meci cu Steaua și o înfrîngere la Ploiești în etapa secundă, după care echipa s-a așternut temeinic în cursa campionatului. De asemenea, finalul a fost, într-un fel, cam ezitant (aș zice ... romantic, așa cum se întîmplă cu echipele studentești); concret în ultimul joc, cu Sportul Studențesc, după ce a avut avantaj de două goluri pînă în minutul 85, craiovenii s-au văzuți egalați în ultimele 5 minute, verdictul locului înfrîngere fiind amînat pînă a doua zi cînd la Ploiești s-a disputat partida Petrolul — Steaua; cîștigată de ploieșteni. Concluzionînd (nu vom face apel la sumedenia de date statistice ca: jucători utilizați, minute jucate ș.a., pe care le vor etala cu competență confrății de la Gazeta Sporturilor), Universitatea Craiova putea încheia turul chiar mai „la pas” decît a făcut-o, fiind cont tocmal de faptul că a avut lotul cel mai omogen, numai că „greva japoneză” (rămășiă, se pare, fără efect) l-a costat pe fotbalistii din Bănie aceluși 0-3 la Sibiu cu F.C. Inter. Ce mult ar fi însemnat un punct sau chiar două de la Sibiu, anulate de „greva” amînită. Rămîne ca returul să confirme adevărata valoare a echipei craiovene,

Indiscutabil pretendentă cea mai autorizată la locul întâi în această ediție a campionatului. Cu o condiție: fără romantisme ci, dimpotrivă, cu maximă seriozitate și realism.

Pe locul secund, cu 24 de puncte (la egalitate cu craiovenii) formația campioană Dinamo (cea mai văduvită de exodul de jucători. În Occident și mai pe aproape). Cu o formație remaniată, aș putea zice clipită, după plecarea masivă a valorilor numite Sabău, Andone, Klein, Lupescu, Matecu, Răducioiu, Lupu, Volscoviici, plus antrenorul Mircea Lucescu, noua formulă de echipă s-a rotat din mers, baremul de puncte atins fiind chiar neașteptat de bun față de pierderile suferite. Nu putem aprecia la justa valoare care a fost contribuția noului cîrmaci al echipei, Gigi Mulescu, la sudarea actualului lot al echipei. Putem spune însă că acest lot dacă nu va suferi alte pierderi (se vehiculează numele Rednic și Timofte) va fi capabil să ofere craiovenilor o viguroasă replică, punctajul culminant fiind în etapa a X-a din retur, cînd „acasă” Dinamo va înfrîni formația lui Sorin Cițu.

Pe poziția a treia vicecampionii ediției trecute, steluștii (vădușiți și ei de plecarea jucătorilor Lușu, Rotariu, Hagl, Lăcăuș, Ballat, Muzsnai — la care s-ar putea să se adauge, în retur, Bumbescu și Iovan). Remaniată, formația Steaua s-a aștrîns ca un arici în jurul valorilor rămase, din rîndul cărora s-a desprins eu autoritate Dan Petrescu (adevărat „veteran” la cel 23 de ani ai săi). Rodajul echipei condusă de Costică Ștefănescu va continua și în retur, cu serioase opțiuni pentru titlul de campioană a țării, mai ales că în echipa de tineret sînt câteva autentice speranțe.

Pe locul patru cu 23 de puncte (la fel ca Steaua) — revelația campionatului trecut în continuă ascensiune, „Poli” Timișoara. Acest „pălmar” iscusit și perseverent care este Costică Rădulescu a sudat și mai mult jucători lași de pe baricadele diviziei „B” fiindu-le strălucire, propulsându-l spre loturile reprezentative. În retur, „Poli” va fi principalul arbitru al luptei pentru titlu, mai ales că joacă acasă și cu Universitatea Craiova și cu Dinamo. Cu un plus de curaj și fermitate, timișorenii pot ținti chiar titlul. De ce nu?

Victor MOREA

AGENDA

SPECTACOL DE TEATRU PENTRU PENSIONARI

Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor din Cluj-Napoca a preluat de la Teatrul Național spectacolul „Transfer de personalitate”, de Dumitru Solomon, spre a fi prezentat membrilor acestei instituții. Spectacolul va avea loc în ziua de 27 decembrie a.c., ora 17, în Sala Teatrului Național. Accesul în sală se va face pe baza carnetului de membru al C.A.R.P., începînd de la ora 18,30. Locurile se vor ocupa la alegere, în ordinea sosirii în sală.

Pe data de 28 decembrie a.c., ora 18, va fi prezentat la Teatrul Maghiar de Stat spectacolul „Naftalina” de Helta Jeno, tot pentru membrii C.A.R.P.

TEATRUL DE PĂPUȘI

Azi, 27 decembrie, orele 11: ELEFANTELUI, CURIOS (secția maghiară); mîine, 28 decembrie, orele 11: „SCUFITA ROȘIE” (secția română).

SPORT

Privind clasamentul final al turului și apelînd din nou la o comparație din ... ciclism, plutonul celor 18 competitori s-a răsfrînt de-a lungul „sesunii de toamnă”, oferindu-ne o imagine specifică sportului cu pedale: în față un prim pluton alcătuit din patru echipe, cele mai bune, care s-au desprins la 5, respectiv 4 puncte de cel de al doilea. Iată ordinea celor patru echipe „evaluate” din grosul celorlalte 18: pe primul loc Universitatea Craiova (deci purtătoarea „tricolorului galben” la jumătatea „curselor”), echipa care în urma masivului exod al jucătorilor români spre fotbalul profesionist european a avut cel mai puțin de suferit, pierzîndu-l doar pe Gică Popescu, avînd în schimb, bine asigurat spatele prin jucătorii din rezerva proprie, la care s-a adăugat ex-dinamovistul „U”-ist Prunea, devenit nu numai titular al porții craiovene ci debutînd și în naționala mare. Cu un lot omogen, echilibrat, cu titulari și rezerve de valoare în toate compartimentele, antrenorul Sorin Cițu a „pedalat” constant și eficient spre linia de sosire a turului, terminînd pe locul întâi.

Serialul nostru:

Alcoolul — o problemă socială (II)

— Domnule doctor Moșoigo, conducem mai bine după consumul de alcool?

— Circulația rutieră solicită în mod deosebit un conducător auto, și cu atât mai mult orice „încărcare” suplimentară, ca de exemplu, consumul de alcool, poate duce la acțiuni dezastruoase. Un succes hotărâtor al cercetării din ultimii ani, este constatarea că acțiunea alcoolului asupra personalității generale a individului se situează ca importantă mult înaintea influenței asupra comportamentelor funcționale separate.

— Care sînt efectele?

— Unul din cele mai cunoscute efecte este subestimarea de către cel în cauză a influenței alcoolului asupra capacității de execuție. Simțul subiectiv asupra acestei capacități este mai ridicat, în contradicție cu posibilitatea reală. Recepționarea și prelucrarea informației, capacitatea de adaptare la diferitele situații determinate de trafic sînt alterate. La toate acestea se mai adaugă și o creștere a motilității spontane, a nechibzuinței, a lipsei de grijă și a simțului de răspundere. Este vorba de o infirmitate generală, complexă, cu răsunset asupra atenției, capacității de adaptare, a prudentei și chibzuinței. Nu există cantitate de alcool care să nu determine o scădere a capacității de execuție. Într-o anumită componentă funcțională a activității de ansamblu, care se poate testa. Se înregistrează ce se poate realiza. Tulburări ale coordonării musculare, cercetate concomitent cu atenția și gradul de oboseală, apar de la valori de 0,5—0,7 g. la mie, alcool în sânge, cu reduce-

rea capacității de execuție, pînă la 50 la sută la valori de 1,4 g. la mie. Capacitatea vizuală privind scăderea acesteia precum și îngustarea cîmpului vizual periferic nu înregistrează modificări semnificative decît de la valoarea de 0,8 g. la mie, cu reducerea capacității pînă la 20 la sută la concentrația de 1,5 g. la mie. Auzul înregistrează însă modificări semnificative în proporție de 70 la sută deja la valori de 0,4—0,6 g. la mie, pentru a se generaliza la valori de 1,5 g. la mie. În ceea ce privește examenul psiho-tehnic, acesta relevă tulburări ale capacității de percepție, ale posibilităților de combinare și observație în proporție de 55—60 la sută la un grad de alcoolemie de 0,5 g. la mie. La testarea de proiecție a personalității conducătorului auto alcoolizat, s-au constatat că de la valori de 0,2—0,3 g. la mie, apare o dereglare în interacțiunea armonioasă a componentelor capacității de a conduce, dereglare care se accentuează proporțional cu creșterea acțiunii solicitate.

— Și ca o concluzie a celor afirmate mai sus?

— Concluzia care se desprinde din sinteza celor expuse o constituie aserțiunea că de la o valoare a alcoolemiei de 0,2—0,3 g. la mie, capacitatea de a conduce un autovehicul se limitează. Între 0,6—0,7 g. la mie, ea se reduce semnificativ la majoritatea conducătorilor auto, iar între 1—1,01 g. la mie, totalitatea conducătorilor auto aflați sub influența alcoolului, prezintă tulburări relevante.

Demostene ȘOFRON

OMUL PIERDUT (?) DE LÎNGĂ NOI (III)

D-1 procuror Alexandru Szöcs, de la Procuratura locală Cluj, a urmărit, de-a lungul mai multor ani, evoluția unui înșar, Copaciu Adrian Florin, pe care a încercat, practic, să-l salveze.

Sînt zece de fapte care lezează interesele a zece de oameni și acestea nu pot fi trecute cu vederea.

Într-un alt rechizitoriu din august 1988, se consemnează că a fost trimis din nou în judecată pentru săvîrșirea infracțiunii de furt calificat, în dauna avutului particular pentru care legea penală prevede pedepse cu închisoare de la 1—5 ani. Copaciu nu mai este minor, iar antecedentele trag greu în balanță.

Măsurile luate pe parcursul cîtorva ani, care vizau reeducarea minorului, nu și-au atins scopul. În general, socotim că mijloacele și măsurile de reeducare de care dispunem în prezent au o eficiență limitată, nu își ating scopul.

În 17 ianuarie 1990, Copaciu a fost eliberat din penitenciarul Gherla, beneficiind de drepturile Decretului-Lege de grațiere nr. 3/1990. S-a reîntors la Cluj-Napoca, dar nu s-a încadrat în muncă.

În seara zilei de 31 ianuarie 1990 a lovit cu o piatră butonul de închidere al unei mașini Dacia-1300 și a sustras un radiocasetofon pe care l-a vîndut a doua zi cu 1000 lei. La 1 februarie, după masă, a pătruns în interiorul unui autoturism și a sustras o geantă de voiaj. În 2 februarie, sparge alt autoturism din care fură diferite bunuri. În total sparge 7 autoturisme pînă la sfîrșitul lunii mai.

În perioada ianuarie-iunie 1990, Copaciu Adrian Florin a sustras, de asemenea, singur sau împreună cu alte persoane, prin efracție, pe timp de noapte, biciclete, păsări, carne, ulei, băuturi și alte bunuri. Își diversifică metodele de furt și nu face pauze mari între o lovitură și alta. În total, aproape 30 de furturi, valoarea prejudiciilor ridicîndu-se la peste 40.000 lei.

Copaciu Adrian Florin are acum 23 de ani. În curînd va fi judecat din nou pentru comiterea a numeroase fapte penale. Inculpatul a beneficiat de mai multe grațieri, care, însă, nu i-au folosit. După ultima grațiere conform Decretului-Lege nr. 3 din 13 ianuarie 1990 a rămas să execute un rest de pedeapsă de 6 ani, 6 luni și 12 zile închisoare. La aceasta se va adăuga noua pedeapsă pe care o va primi.

Procurorul Alexandru Szöcs ne-a prezentat cu regret acest caz. Ar fi preferabil să nu ne confruntăm cu ele. Ar fi mai bine să avem de partea noastră un semen dotat cu inteligență, cu reale posibilități de a se încadra într-o muncă utilă societății.

Derapajul lui Copaciu Adrian Florin a început acum 10 ani cînd familia i s-a destrămat. Un mediu vicios l-a împins la viciu.

Și acum urmează un nou proces, am de detenție, poate o reevaluare a drumului parcurs în viață.

Poate... Speranțele n-ar trebui să moară niciodată.

Ion RUS

PUTEREA ÎNSEAMNĂ...

(Urmare din pag. 1)

M.T.: Indiferent cum am lua lucrurile, nu putem afirma că guvernul nu a făcut greșeli. Foarte mulți îl critică. Și pe drept și pe nedrept... Fiecare privește de unde se află sau, mai precis, după cum știe să privească. Poate numai cei direct avizați știu că actuala echipă guvernamentală trece prin foarte mari greutăți, care se resimt în rîndul populației și se reflectă clar în viața fiecărui om în parte. De pildă: Parlamentul European a acordat țărilor din Europa de Est un ajutor de 15 miliarde dolari. Ele au fost distribuite, în mod echitabil, după greutățile fiecărei țări, care a trecut pe drumul libertății și democrației, după ani grei de dictatură. România, la ora la care purtăm acest dialog, n-a primit nimic. Se repropune faptul că lumea nu e convinsă de adevărata direcție în care se deplasează țara în evoluția mondială. Numai că în acest reproș eu văd numai motive politice. Vorbeam despre greșelile guvernului. Cred că el trebuia să-și recunoască greșelile la timp. Multe tensiuni sociale ar fi fost astfel evitate. În același timp, nu sînt de acord cu o schimbare forțată, venită din exterior, ci cu o remaniere internă. Acești oameni au făcut și lucruri bune. Fiecare știe ce și cum a făcut. Sînt totuși niște factori de mare răspundere și lucrurile nu pot fi dictate și mai ales schimbate în bloc. În aceeași ordine de idei, sînt de acord că liberalizarea prețurilor trebuia însoțită de o propagandă eficientă, viabilă, pentru ca lumea să o înțeleagă. Chiar dacă, hai să zicem, liberalizarea n-a fost soluția cea mai bună în această situație...

D.S.: În preajma aniversării Revoluției din Decembrie 1989, situația generală este destul de tensionată. Credeți că la Cluj vor fi incidente?

M.T.: Sincer, nu cred. Nu cunosc destul de bine pe clujeni, înafara problemelor politice, care îi frămîntă în mod firesc, rămîn aceiași oameni de suflet, care nu doresc conflicte inutile. De altfel am organizat o comemorare foarte civilizată în cinstea eroilor care s-au jertfit pentru noi toți în Decembrie 1989, cu acordul și colaborarea Asociației pentru Adevărul Revoluției. Sînt convins că în problema evenimentelor tragice întimplate în Revoluție se va ajunge la singura soluție adevărată: cea a dezvoltărilor totale.

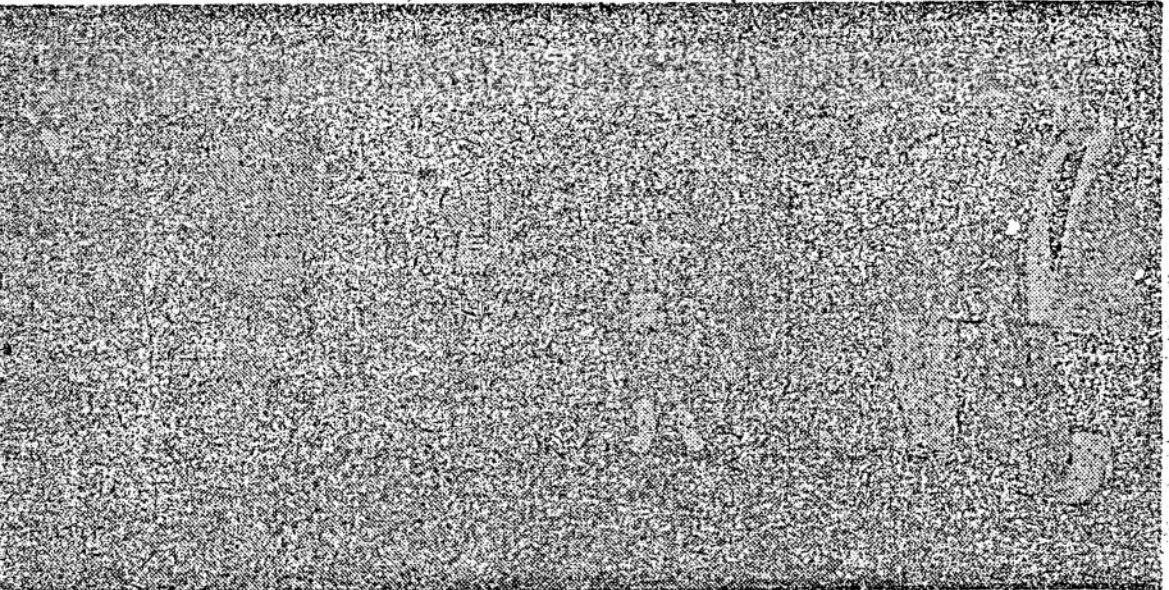
D.S.: Cîți de bine vă cunoașteți concetățenii?

M.T.: Aceasta e o întrebare dificilă. Ați văzut și singur... Am audiențe interminabile, rezolv o mulțime de probleme, așfi est este posibil, pentru că acum trebuie să lucrăm numai în teritoriul realității și nu după promisiuni care nu pot fi onorate. Dar, ca să zic așa, chiar dacă nu e prea frumos: „alci e ea la moară...” Lumea vine, pleacă... Mulțumită, nemulțumită uneori... Problemele sînt enorme, dar democrația nu oferă așa dintr-o dată, totul... Aproape în fiecare zi, am chiar un program, merg pe jos prin oraș, trec prin magazine, prin instituții să văd cum o duc oamenii. Încă nimic nu e bine. Mulți dintre cei ce sînt responsabili cu îmbunătățirea vieții populației se folosesc de puterea lor pentru a continua să-și facă de cap. Nu pot propune concedierea unui întreg grup de lucrători comerciali, (de exemplu) Legile, dacă sînt, au o mare fragilitate. Foarte mulți mint, pentru că lumea a rămas în mare parte la fel.

M.T.: Aceasta e o întrebare dificilă. Ați văzut și singur... Am audiențe interminabile, rezolv o mulțime de probleme, așfi est este posibil, pentru că acum trebuie să lucrăm numai în teritoriul realității și nu după promisiuni care nu pot fi onorate. Dar, ca să zic așa, chiar dacă nu e prea frumos: „alci e ea la moară...” Lumea vine, pleacă... Mulțumită, nemulțumită uneori... Problemele sînt enorme, dar democrația nu oferă așa dintr-o dată, totul... Aproape în fiecare zi, am chiar un program, merg pe jos prin oraș, trec prin magazine, prin instituții să văd cum o duc oamenii. Încă nimic nu e bine. Mulți dintre cei ce sînt responsabili cu îmbunătățirea vieții populației se folosesc de puterea lor pentru a continua să-și facă de cap. Nu pot propune concedierea unui întreg grup de lucrători comerciali, (de exemplu) Legile, dacă sînt, au o mare fragilitate. Foarte mulți mint, pentru că lumea a rămas în mare parte la fel.

Acest dialog a fost purtat înainte de 21 decembrie 1990. Asupra situației economice, și chiar a celei social-politice vom reveni.

Drum greu printre nămeți și creștetii Moș Crăciun n-ar fi ajuns în fiecare casă. Pentru a diminua carenta transporturilor, firma parteneră „PRITAX” a stat de veghe, onorînd în noaptea de cefină peste 300 de comenzi. Cu promisiunea că întotdeauna membrii firmei vă vor sta la dispoziție cu servicii ireproșabile, primiți, dragi călători, urarea acestor oameni de suflet: „LA MULȚI ANI!” Comenzi la telefon 1-22-86. Fototext: N. PETCU

CURSA DE FORMULA I...

(Urmare din pag. 1)

Este un exemplu care oferă imaginea-sinteză a nenumăratelor concursuri ce au loc în viața socială și politică din țara noastră. Oriunde ne-am arunca privirile, putem constata că aproximativ la fel se petrec lucrurile. F.S.N. a cîștigat alegerile, ca și A. Prost dreptul de a concura pe un euloar favorabil, forțele de opoziție nu sînt însă de acord să rămînă în planul doi al vieții politice și încearcă să-și impună voința, folosind mijloace despre care nu toată lumea crede că sînt corecte — la fel cum a făcut Sena în aminuța cursă. În acest spectru oarecum stabilizat al luptei pentru putere apar alți factori politici, care caută un loc mai bun în vederea campaniei electorale care se apropie. Ideea este întărită și de ultimele evenimente din țară. Trebuie început cu ceea ce a avut loc la Timișoara. Este cert că în orașul-crou al Revoluției române există forțe care vor să cîștige teren folosind puterea de seducție a cuvintelor mari. Societatea Timișoara, cuprînzînd și oameni cu care se poate discuta”, după afirmația

unui gazetar, pare a avea un program din care nu este exclusă dorința de acaparare a puterii. Din ea fac parte și înși cu un comportament cel puțin paradoxal, precum și lideri sindicali „aleși” în anumite împrejurări, lideri care în zilele comemorării morților Revoluției au adunat în jurul lor sute și mii de oameni, dorînd să impună părerea că Timișoara era în grevă generală. Mitingurile respective au fost foarte departe de ceea ce înțelegem printr-o manifestare comemorativă. Morții au murit, viața trăiește și mulți doresc puterea.

La București, unele partide din opoziție au format o alianță din care, li s-a părut, nu puteau să lipsească sindicatele. Astfel că au cooptat și un lider de sindicat, pentru ca a doua zi să înceapă protestele mai multor sindicate, care se considerau la afara luptei politice. Mai departe. Domnul Ciompeanu a cerut, în numele Partidului Liberal, formarea unui guvern de coaliție națională, negînd în același timp că un vice-președinte al său reprezentant (la Timișoara) poziția oficială a partidului. Pentru ca după alte câteva zile să afirme că la ședin-

ța Parlamentului unui deputat au întinat manifestările de la Timișoara. A făcut-o însă după trecerea unei „perioade de gîndire”, care nu exclude suspiciunea calculului diplomatic. Mai mult, mișcarea liberală, teoretic, — una dintre cele mai agreeate, în viitorul apropiat, este, practic, sfîșiată de lupte interne. Domnul Dinu Patriciu a lausat un atac public furibund împotriva domnului Ciompeanu (fără să-l numească), care n-a răspuns atacului, fără ca atitudinea sa să convingă. Mulți au rămas cu impresia că domnul Patriciu are ce să-și reproșeze fostului său șef.

Lucrurile se petrec, repet, ca într-o cursă automobilistică, fiecare concurent încercînd să-și facă un loc mai bun, apelînd deseori la mijloace nesportive, iar puterea răspunde cum se pricepe mai bine. A apărut, însă, și Alianța Civică, al cărei conducător nu ezită să se considere îndreptățit a vorbi în numele poporului, uitînd că același popor nu le-a dat, unora dintre ei, votul atunci cînd au concurat în alegeri. Ceea ce nu înseamnă că trebuie să exagerăm în celălalt sens, crezînd că oamenii neașteptăți în 20 mai nu-și pot spune cuvîntul. Pot, evident, dar în numele lor. Mitingul din 21 decembrie a arătat însă că A-

lianța Civică se bizuie, într-o măsură nepermisă, pe reacția unei părți a străzii, alcătuită din oameni cu un comportament strict instinctual. Această parte a străzii i-a alungat din Piața Universității pe cei mai autorizați „ocupanți” ai ei în 21 decembrie: cei care în aceeași zi a anului trecut au luptat împotriva tiraniei și au văzut moartea cu ochii. Faptul discretizează un miting care trebuia să aibă alte semnificații decît cele conferite de acțiunea scandaluoasă a cîtorva sute sau mii de oameni.

Un ultim concurent, previzibil, dar așteptat cu alt pricej: fostul rege Mihai. Cine l-a sfătuit la acest pas este fie un mare dușman al României, fie unul mai mic care dorește puterea pentru el. Iată ce a urmărit acest sfetnic „binevoitor”: Să strice ziua de Crăciun a celor ce nu-l doresc pe rege; să ofere celor ce-l iubesc pe rege o bucurie urmată de o nemulțumire adîncă; să „creze” un subiect de scandal pentru gazetarii care l-au însoțit în escapadă pe rege în chip de oameni de afaceri sau pentru alții, din țară și străinătate; să-l compromită pe fostul rege Mihai care, dacă vrea să rămînă rege, nu-și poate permite să forțeze granițele ca un... oărcăre.

PUBLICITATE

VINZARI CUMPARARI

Vind televizor color. Informații la telefon 2-30-50... Vind mașină de cusut... Vind (CEC) autoturism cu depunere din 1967... Vind CEC Dacia 1300/1967 și mobilă... Vind sobă gătitoare "Vesta"...

DECESE COMEMORARI

Adina, soție și Cristina, fiică, cu nemărginită durere anunță moartea prematură... Mihai Dumitru Mihălcea, economist, soț birou P.L.R. la I.P.Z. "Folcașul"...

No-a părșit cind ne așteptam mai puțin și ne-a îndurerat... Cu inimile zdrobite de durere și amărăciune încetarea din viață a dăstinsului și inimosului nostru vecin... Cu neconsolată durere anunțăm cruda și neașteptată stingere din viață a ec. MIHALCEA DUMITRU...

In aceste luni triste de iarnă se împlinesc 15 ani, 13 ani și 8 ani de la decesul scumpulor noștri ȘERBAN PETRU, ȘERBAN PETRICA și ȘERBAN ANA... Cu adîncă durere anunțăm încetarea din viață a mamei ANA LACATUȘ din Nădășel, pensionară IMIR "16 Februarie"...

Acăzi se împlinesc un an de lacrimi și suferință, un an de cînd a plecat dintre noi iubita noastră soție, mamă și soacră DOINA MANEA... Cu jale în suflet anunțăm trecerea în neființă a celui care a fost inginer colonel EMANOIL BOGDAN MANASTIRE...

Cu durere în suflet anunțăm încetarea din viață a scumpului nostru soț și mamei MARIA POPA. Informintarea are loc în data de 28 decembrie 1990... Anunțăm cu durere încetarea din viață a iubitului tată, cunoscutul și veșnicul IVANOVICI PETRE în vîrstă de 63 ani...